

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ВИРІВНЮВАННЯ У ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ ФЕДЕРАТИВНОЇ РЕСПУБЛІКИ НІМЕЧЧИНА

ДУДЧЕНКО В.Ю.

кандидат економічних наук

доцент кафедри міжнародної економіки

Державний вищий навчальний заклад

«Українська академія банківської справи Національного банку України»

м. Суми, Україна

Негативний вплив світової економічної кризи на фінансові системи більшості розвинених країн відобразився в першу чергу на стані місцевих фінансів, поглибив проблему невиконання місцевих боргових зобов'язань та підкреслив нерівність економічного розвитку регіонів, що актуалізувало роль і важливість такого елемента фінансової системи як фінансове вирівнювання. Ефективність функціонування фінансової системи країни залежить від ступеню розвитку фінансових відносин регіонів, результативності дії системи розподілу доходів та видатків на місцевому рівні. В сучасних умовах посилення децентралізації державних фінансів важливого значення набуває побудова діючої системи фінансового вирівнювання, що забезпечує оптимальний процес перерозподілу фінансових ресурсів на користь адміністративно-територіальних одиниць, які не мають достатньої власної дохідної бази.

Фінансова система Німеччини представляє собою модель бюджетно-податкових відносин, що за суттю відображає перерозподіл фінансових потоків з метою нівелювання нерівності Земель та Громад.

Особливості побудови системи фінансового вирівнювання в Німеччині відображається у її поетапності (горизонтальне та вертикальне фінансове вирівнювання), ступінчатому характері (багатоступінчастий розподіл податкових надходжень між ланками), справедливості (розподіл податку має здійснюватися так, щоб уникнути надмірного навантаження на платників податків і забезпечити однаковий рівень життя на всій території країни), рівності прав федерації та регіонів (у межах поточних надходжень федерація і землі мають рівні права на

покриття своїх необхідних витрат), гнучкості (співвідношення частки федерації і земель може бути змінено при істотній зміні співвідношення їхніх доходів і витрат).

До переваг системи фінансового вирівнювання в Німеччині відносяться: врахування фактичних особливостей розвитку регіону, реальних відмінностей у бюджетній забезпеченості Земель та Громад; збереження стимулів для нарощення дохідної бази; полегшення тягаря на федеральний бюджет за рахунок горизонтального вирівнювання.

До сучасних проблем функціонування системи фінансового вирівнювання в Німеччині можна віднести наступні характеристики: застарілий механізм розподілу та критерії фінансового вирівнювання. Зазначимо, що внаслідок економічних, географічних, регіональних особливостей кожного з 16 суб'єктів Федерації, зокрема, нерівномірності розподілу крупних концернів та найбагатших верств населення відбувається посилення регіональних та економічних відмінностей, збільшується розрив у податкових надходженнях у регіонах. На сьогодні, діючими донорами серед Земель Німеччини є лише три Землі: Баварія, Баден-Вюртемберг і Гессен. Серед регіонів, що є найбільш бідними – Берлін, який має статус самостійного суб'єкта Федерації. Це ускладнює дію процесу фінансового вирівнювання в Німеччині, посилює невдоволеність регіонів-донорів, які змушені фінансувати Землі, що економічно не розвиваються і вимагає перегляду підходу до критеріїв розподілу фінансових коштів.

Дудченко В. Ю. Особливості фінансового вирівнювання у фінансовій системі Федеративної Республіки Німеччина / В. Ю. Дудченко // Перспективи розвитку фінансової системи: економічні та інноваційні аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (30-31 травня 2014 року). – Дніпропетровськ. – С.106-108.